

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ВІКІ-ПЛАТФОРМ У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ¹

THE ROLE OF DIGITAL WIKI PLATFORMS IN EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES: RELEVANCE AND PROSPECTS

Стаття присвячена аналізу огляду відмінної риси вікі-платформ – їх відкритості. В статті розглядаються основні аспекти відкритості, аналізуються переваги цієї риси та її значення для сталого розвитку. Результати дослідження доводять важливість відкритості як фундаментального принципу вікі-платформ, яка сприяє громадській участі, взаємодії та співпраці, а також ефективному обміну знаннями та створенню якісного контенту. Впровадження цифрових платформ має велике значення для успішної євроінтеграції та сталої економічної побудови. Ці платформи сприяють ефективному поширенню інформації про європейські стандарти, стимулюють взаємодію між зацікавленими сторонами та залучають громадськість до діалогу. Онлайн-середовища вікі-платформ є особливими, оскільки вони надають користувачам можливість спільно працювати над створенням, редагуванням та поширенням знань. Однак, головною характеристикою вікі-платформ є їх відкритість та прозорість, які забезпечують широкий доступ до інформації та можливість участі всіх зацікавлених сторін на принципах довіри до вікі-платформ. Відкритість сприяє залученню різноманітних груп інтересів та допомагає створенню більш об'єктивного та комплексного контенту. Крім того, завдяки спільній роботі багатьох користувачів, швидко оновлюється та вдосконалюється інформація. Присутність порталів прозорості може бути ефективним інструментом для протидії шахрайським діям, що утруднюють європейську інтеграцію країни. Надання громадськості можливості документувати випадки корупції шляхом розробки вікі-платформ звітності в Інтернеті або за допомогою мобільних додатків може сприяти боротьбі з корупцією в режимі реального часу. Україна вже має кілька таких вікі-платформ та онлайн-інструментів, які сприяють боротьбі з корупцією та підвищенню прозорості в державному управлінні. Крім того, українські вікі-платформи для інновацій та стартапів можуть стати важливим інструментом для євроінтеграції, сприяти сталому розвитку та підтримці інноваційного підприємництва в Україні. Залучення користувачів, співпраця, доступ до знань та міжнародне співробітництво можуть стати каталізаторами розвитку інноваційного потенціалу країни. Підкреслюється, що принцип відкритості вікі-платформ сприяє створенню глобальної спільноти знань, де кожен може брати участь у створенні, редагуванні та використанні інформації. Це сприяє швидкому поширенню нових технологій, інновацій та передачі знань, створює умови для більшої відповідальності, прозорості та контролю, що може допомогти у зменшенні корупції та забезпеченні стійкого розвитку суспільства. У контексті євроінтеграції, впровадження цифрових вікі-платформ стає важливим фактором, що сприяє успішній євроінтеграції, побудові сталої економіки та забезпеченню гармонійного суспільства.

Ключові слова: сталий розвиток, євроінтеграція, вікі-платформи, вікіноміка, відкритість, інновації.

The article is devoted to the analysis of the overview of the distinguishing feature of wiki platforms – their openness. The paper examines the main aspects of openness and analyzes the advantages of this trait and its importance for sustainable development. The study's results prove the importance of openness as a fundamental principle of wiki platforms, which promotes public participation, interaction and cooperation, and effective exchange of knowledge and creation of quality content. Implementing digital platforms is crucial for successful European integration and sustainable economic construction. These platforms facilitate the dissemination of information about European standards, stimulate interaction between stakeholders and engage the public in dialogue. Online environments wiki platforms are unique because they enable users to work together to create, edit, and share knowledge. However, the main characteristic of wiki platforms is their openness and transparency, which provide broad access to information and the possibility of participation of all interested parties based on the principles of trust in wiki platforms. Openness promotes the involvement of diverse interest groups and helps create more objective and comprehensive content. In addition, thanks to the joint work of many users, information is quickly updated and improved. The presence of transparency portals can be an effective tool for countering fraudulent actions that hinder the country's European integration. Empowering the public to document corruption cases by developing online wiki reporting platforms or mobile applications can help fight corruption in real-time. Ukraine already has several such wiki platforms and online tools that help fight corruption and increase transparency in public administration. In addition, Ukrainian wiki platforms for innovations and startups can become essential for European integration, promote sustainable development and support innovative entrepreneurship in Ukraine. Involvement of users, cooperation, access to knowledge and international collaboration can become catalysts for the development of the creative potential of the country. It is emphasized that the principle of openness of wiki platforms contributes to creating a global community of knowledge where everyone can partici-

УДК УДК 339.9: 004.9

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.7-18>

Калініченко Л.Л.²

д.е.н., професор,
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна

Мельник Л.Г.³

д.е.н., професор,
Сумський державний університет;
директор Науково-дослідного інституту
економіки розвитку
МОН України та НАН України у складі
Сумського державного університету

Дорошенко Г.О.⁴

д.е.н., професор,
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна

Ковальов Б.Л.⁵

к.е.н., доцент,
Сумський державний університет

Завдов'єва Ю.М.⁶

фахівець кафедри економіки,
підприємництва
та бізнес-адміністрування,
Сумський державний університет

Kalinichenko Lyudmila

V.N. Karazin Kharkiv National University
Melnyk Leonid

Sumy State University

Doroshenko Hanna

V.N. Karazin Kharkiv National University

Kovalov Bohdan, Zavadovyyeva Yulia

Sumy State University

¹ Робота виконана в рамках НДР «Реструктуризація національної економіки в напрямі цифрових трансформацій для сталого розвитку» (№ 0122U001232) за підтримки Національного фонду досліджень України.

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9847-8448>

³ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7824-0678>

⁴ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5535-8494>

⁵ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1900-4090>

⁶ ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2169-4787>

pate in creating, editing and using information. This promotes the rapid spread of new technologies, innovations and knowledge transfer and creates conditions for greater accountability, transparency and control, which can help reduce corruption and ensure the sustainable development of society. In the context of European integration, the implementation of digital wiki platforms becomes an essential factor contributing to successful European integration, building a sustainable economy and ensuring a harmonious society.

Key words: sustainable development, European integration, wiki platforms, wikinomics, openness, innovation.

Постановка проблеми. Впровадження цифрових платформ є важливим чинником для успішної євроінтеграції та побудови сталої економіки. Вони забезпечують ефективне поширення інформації про європейські стандарти, регуляторні вимоги та кращі практики. Це сприяє взаємодії міжнародних та внутрішніх стейкхолдерів, інноваційному розвитку та впровадженню європейських стандартів у економічну діяльність. Використання вікі-платформ дозволяє залучити громадськість до діалогу про євроінтеграцію та сталу економіку, на основі забезпечення прозорості, дотримання принципів громадянського суспільства та громадського контролю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження науковців Elmimouni H. (Elmimouni et al., 2022), Vrana A. (Vrana et al., 2020), Anand A. (Anand et al., 2023), Hippel E. (Hippel et al., 2021), Leuf B. (Leuf, 2021), Peters M. (Peters et al., 2014), Schlagwein D. (Schlagwein et al., 2017), Sepideh Y. (Sepideh et al., 2021), Ortega F. (Arazy et al., 2015) спрямовані на вивчення соціальних аспектів та загальних принципів вікіноміки. Вітчизняні науковці Shved V. (Shved et al., 2022) та ін. приєднуються до дослідження колективних процесів в структурі різних аспектів Вікіноміки.

Невирішені частини загальної проблеми. Подальшого дослідження потребує визначення ролі вікі-платформ для сталого розвитку та євроінтеграційного процесу в Україні.

Мета статті полягає у дослідженні відкритості вікі-платформ та визначення їхнього значення для сталого розвитку, євроінтеграції, боротьби з корупцією та підтримки інноваційного підприємництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. У зв'язку зі складними глобальними викликами, до яких належать зміни клімату, небезпека пандемій, старіння населення та економічна нестабільність, сталий розвиток стає важливою метою суспільства. Концепція сталого розвитку передбачає поєднання економічного росту, екологічної стійкості та соціальної справедливості для досягнення тривалого процвітання (рис. 1).

Принцип екологічної стійкості сталого розвитку вимагає від людства розумного використання ресурсів, впровадження ефективних технологій, збереження екосистем, зменшення викидів та використання відновлюваних джерел енергії. Економічне зростання, пов'язане з розвитком справедливого та ефективного бізнесу, який забезпечує стабільні робочі місця та розподіл благ між всіма членами суспільства.

Принцип соціальної справедливості сталого розвитку наголошує на необхідності створення гармонійного суспільства, гарантії прав людини, недопущення дискримінації та забезпечення гідних умов життя для всіх.

Країни, що прагнуть приєднатися до Європейського Союзу, зобов'язані впроваджувати та виконувати стандарти екологічно чистих

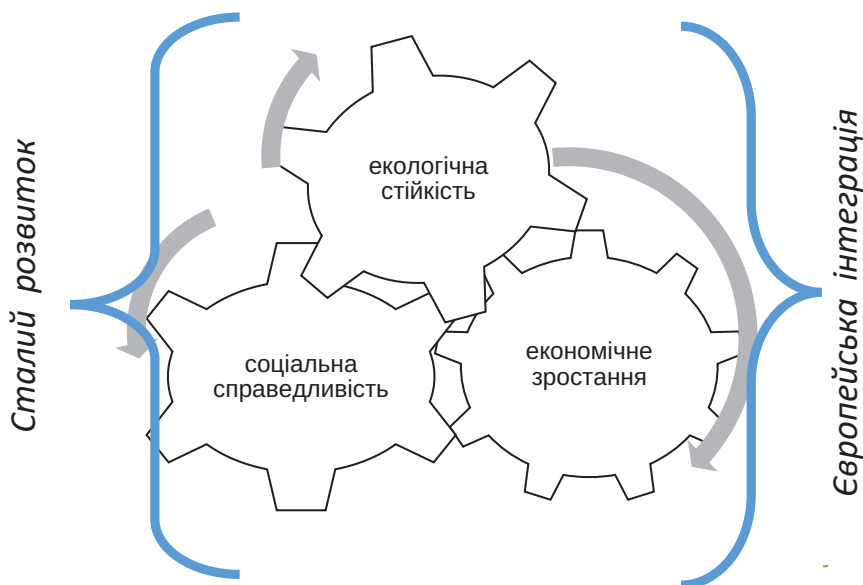

Рис. 1. Концептуальний базис сталого розвитку

технологій, відновлюваної енергетики, збереження природних ресурсів та соціальних стандартів. Це можливо за умов зміцнення демократичних цінностей та захист прав людини. Євроінтеграція сприяє створенню сталого та процвітаючого суспільства.

Формування вікі-платформ є дієвим інструментом у досягненні цілей сталого розвитку, адже створює можливості залучити до цього завдання широкі маси населення, крім того мобілізувати максимум інформації, зробивши її відкритою для різних соціальних груп.

У 1994 році американський програміст Говард Каннінгем створив перший веб-сайт, що дозволяв користувачам редагувати його вміст. Цей проект, відомий як WikiWikiWeb, був створений з метою полегшити обмін ідеями серед спільноти програмістів.

Головною ідеєю проекту було створення веб-платформи, де користувачі могли б вносити зміни, редагувати та вдосконалювати вміст сторінок у співпраці з іншими користувачами. Відмінною рисою проекту була відкритість та доступність для редагування будь-яким користувачем без необхідності авторизації. Це дозволяло створювати колективною роботою зміст, залучати різних експертів і користувачів для покращення і актуалізації інформації. Проект WikiWikiWeb став прототипом для багатьох інших вікі-платформ. Говард Каннінгем запозичив цей термін з гавайського слова "wikiwiki", що перекладається як "швидко" або "дуже швидко рухатися". Використання алітерації "вікі" дозволило уникнути назви "quick-web" і стало популярним у світі інформаційних технологій (Cunningham, 2023a; Cunningham, 2023b).

Wiki – це технологія відкритого сервера, яка дозволяє користувачам спільно переглядати, редагувати та отримувати доступ до гіпертекстових сторінок в режимі реального часу. Такі сервери є незамінними інструментами для ефективної та успішної координації спільних документів, баз даних та проектів. Однак, на відміну від багатьох альтернатив, Wiki має гнучкі особливості та структуру, які можуть бути адаптовані користувачем. Вона проста у використанні, відповідає сучасним технологіям і стандартам, а також не потребує значних інвестицій в апаратне забезпечення, програмне забезпечення або навчання (Leuf & Cunningham, 2001).

Відкритість є фундаментальним принципом вікі-платформ, що забезпечує їхній успіх та значимість у сучасному інформаційному суспільстві. Саме поняття «відкритість» можна трактувати як головну концепцію або філософію, яка характеризується наголосом на прозорості та співпраці.

Принцип відкритості Вікі-платформ передбачає: доступність знань, технологій та інших ресурсів; прозорість, можливість діалогу; відповідальність

за дії, продукти, рішення та реалізацію політики. Останнє включає: адміністрування, управління та впровадження, включаючи зобов'язання звітувати, обґрунтовувати та нести відповідальність за наслідки, що виникли. Важливими також є: гнучкість та відкритість організації до впливу зовнішнього світу, а також здатність організації впливати на зовнішнє середовище; всеосяжність участі для всіх користувачів, що дозволяло б їм зробити свій внесок, редагувати і доповнювати вміст (Peters et al., 2014; Schlagwein et al., 2017; Sepideh et al., 2021; Morgan, 2017; Accountability, 2023).

Вікі-платформи надають відкритий доступ до різноманітних джерел інформації, таких як дані, документи, дослідження, аналітика, а також інформація про проекти та ініціативи, пов'язані з відповідною сферою. Це забезпечує доступність до знань, даних та ресурсів, що може бути корисним для розвитку та інновацій. Багато вікі-проектів використовують відкриті ліцензії, такі як Creative Commons (Creative, 2023), які дозволяють вільне поширення, використання та модифікацію контенту. Це сприяє вільному обміну інформацією та забезпечує більшу гнучкість у використанні інформаційних матеріалів.

Відкритість дозволяє громадськості бути активними учасниками прийняття рішень, контролювати процеси та сприяти підвищенню відповідальності. А відкритий доступ до інформації та процесів управління сприяє прозорості діяльності та підвищує довіру з боку європейських партнерів.

Як етика, що охоплює науку, техніку, бізнес, і гуманітарні науки, прозорість діє таким чином, щоб іншим було легко спостерігати, які дії виконуються (Transparency, 2023).

Культура 21-го століття забезпечує вищий рівень публічної прозорості, ніж будь-коли раніше, і вимагає цього від компаній, організацій, адміністрацій і громад. Сучасні технології та пов'язані з ними культурні трансформації змінили уявлення про те, як працює уряд, яку інформацію люди можуть дізнатися один від одного. Це також впливає на можливість політиків залишатися на посаді, якщо вони причетні до будь-яких скандалів. Цифрову революцію (Industry 4.0), породжує те, що люди більше не здатні контролювати перебіг багатьох соціально-економічних процесів, інформаційна складність яких значно зростає. Кіберфізичні системи роблять прозорими більшість зазначених процесів. Разом з тим виникає суперечність між цінностями прозорості та конфіденційності.

Поняття «прозорість» в онлайн-сервісах означає ступінь, до якого компанії розкривають природу збору даних і їх монетизацію. Хоча ця прозорість безпосередньо не впливає на сприйняття користувачами послуги, дослідження показують, що вона стає вирішальною відмінністю в

конкурентному цифровому середовищі. (Solove et al., 2004; Trabucchi et al., 2023; Willis, et al., 2021; Калініченко та ін., 2018).

Вікі-платформи пропонують нові шляхи відкритості, надаючи доступ до контенту та комунікацій, які створюються через соціальну взаємодію користувачів за допомогою високодоступних веб-технологій. Наприклад, проект WikiCity (Calabrese et al., 2009) пов'язаний з картографуванням динаміки міста в реальному часі. Однак це відображення не обмежується представленням міста. Але воно також стає інструментом для мешканців міста, завдяки чому вони можуть базувати свої дії та рішення більш обґрунтовано. Це дозволяє підвищити ефективність та сестейнівність (sustainability) у використанні міського середовища.

Саме існування порталів прозорості може стримувати шахрайські дії. Такі портали становлять серйозну перешкоду для корупційної поведінки державних чиновників, оскільки збільшується ризик викриття нелегітимних дій. (ТОП інновацій, 2019). Так, політичний проект WikiLeaks (WikiLeaks, 2023), націлений на традиційне обмеження інформаційної культури в Азії, країнах колишнього Радянського Союзу, Латинській Америці, Африці та на Близькому Сході, забезпечує оприлюднення змісту та їх публічний аналіз. Це допомагає виявити неетичну поведінку в уряді та корпораціях.

Корупція є поширеним і міждисциплінарним явищем, що впливає на різні сфери суспільства. Вона призводить до деградації освіти та моральних цінностей, сповільнює економічний розвиток та підриває демократичні засади. Законодавство України визначає корупцію як використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей (Про запобігання, 2014). Аналізуючи поняття «корупція», можна визначити такі її ключові елементи:

- універсальність – корупція не обмежується державними інституціями – вона може бути й в інших середовищах: бізнесі, ЗМІ, громадських організаціях;

- зловживання владою – особа використовує надані їй службові повноваження для особистих цілей, а не в інтересах держави, суспільства, організації чи компанії;

- отримання вигоди – конкретно ситуація, коли особа отримує приватну вигоду без законних на те підстав (Антикорупційна, 2023).

Глобальний рух Transparency International 31 січня 2023р презентував щорічне дослідження Індексу сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI). Наскрізною темою дослідження став вплив корупції на безпеку у світі. Так, результати за 2022 рік показали, як корупція може підірвати політичну, соціальну та економічну стабільність. Україна в цьому дослідженні отримала 33 бали зі 100 можливих і посідає 116 сходинку серед 180 країн. Чим більше балів, тим країна сприймається як менш корумпована (Transparency International Ukraine, 2023).

З точки зору боротьби з корупцією, вікі-платформи мають чотири основні потенційні переваги: співпраця, участь, розширені можливості, час.

Ефективним способом боротьби з корупцією в режимі реального часу може бути допомога громад документувати випадки корупції, розробляючи вікі-платформи звітності в Інтернеті або через мобільні додатки (Relley, 2009). Наприклад, I Paid A Bribe («Я заплатив хабаря») – це унікальна ініціатива Janaagraha (Janaagraha, 2023), спрямована на боротьбу з корупцією шляхом використання колективної енергії громадян. На цьому веб-сайті громадяни можуть повідомляти про характер, кількість, типи, місце та частоту фактичних корупційних дій. Завдяки цьому вдосконалюється система і процедури управління, посилення правоохоронних органів і регулювання. Таким чином, зменшуються можливості для корупції під час отримання послуг від уряду.

Україна в останні роки виявила значний інтерес до боротьби з корупцією та підвищення прозорості в державному управлінні. Існує кілька вікі-платформ та онлайн-інструментів, які сприяють цим зусиллям (Таблиця 1).

Зазначені вікі-платформи є лише кількома з численних ініціатив, спрямованих на зміцнення боротьби з корупцією в Україні. Уряд та громадські організації продовжують розробляти та запускати нові інструменти для забезпечення прозорості, відповідальності та боротьби з корупцією у країні.

З метою підвищення правової свідомості та освіченості населення в Україні створено Координаційним центром з надання правової допомоги довідково-інформаційну платформу правових консультацій «WikiLegalAid» (WikiLegalAid, 2023). Ця вікі-платформа надає необхідну інформацію з актуальних правових питань. Окрім правової інформації та посилань на чинне законодавство на вікі-платформі можна знайти документи правового характеру та посилання на судові рішення.

Відкритість дозволяє користувачам ділитися своїми знаннями, швидко оновлювати або актуалізувати інформацію, вдосконалювати вміст пропонувати нові підходи та способи розв'язання

Антикорупційні вікі-платформи, які сприяють підвищенню прозорості в Україні

Антикорупційні платформи	Характеристика
<p>Prozorro https://prozorro.gov.ua/</p>	<p>Електронна система публічних закупівель, яка почала роботу у 2016 році. Головний девіз платформи — «Усі бачать усе». Електронна система не лише допомагає провести закупівлі, а й дає змогу побачити, на що були витрачені кошти платників податків. У 2020 році Prozorro визнали найбільш прозорою системою публічних закупівель у світі, США ставили її в приклад у своїй антикорупційній стратегії, а Світовий Банк рекомендував проводити в ній закупівлі для відбудови України. Prozorro дозволяє забезпечити рівний доступ бізнесу до публічних закупівель, адже всі підприємці можуть у будь-який момент онлайн подивитися тендери, всі деталі про них, попередні закупівлі різних замовників. Ще одна перевага: завдяки доступності такої інформації громадяни також можуть контролювати закупівлі і виявляти потенційні порушення. У такий спосіб прозорість і відкритість системи Prozorro знижують ризики корупції в публічних закупівлях.</p>
<p>eHealth https://ehealth.gov.ua/</p>	<p>Електронна система охорони здоров'я, яка забезпечує автоматизацію обліку медичних послуг та управління медичною інформацією в електронному вигляді. Система запрацювала у 2017 році. До складу eHealth входять центральна база даних з реєстрами та інформаційною системою НСЗУ і медичні інформаційні системи, між якими є автоматичний обмін даними. Завдяки eHealth громадяни отримали змогу записуватися до лікарів онлайн та отримувати електронні рецепти на ліки. Крім цього, в межах порталу запрацювала електронна медична картка. Таким чином, громадяни отримали змогу уникати корупції при отриманні медичних послуг.</p>
<p>Spending https://spending.gov.ua/new/</p>	<p>Єдиний веб-портал використання публічних коштів почав роботу в 2015 році. Це офіційний ресурс, де оприлюднюється інформація про публічні фінанси згідно із Законом «Про відкритість використання публічних коштів». Там можна подивитися транзакції розпорядників коштів – з сумами, призначеннями, отримувачами.</p>
<p>Система е-декларування для чиновників https://declarations.com.ua/</p>	<p>Онлайн-система, що дозволяє вносити, перевіряти та оприлюднювати майнові декларації держслужбовців, допомагає виявляти можливі конфлікти інтересів та незаконне збагачення посадових осіб. Система сприяє боротьбі з корупцією. На жаль, із початком війни електронне декларування зробили необов'язковим. Зараз це значна загроза, адже без декларацій притягнути чиновників до відповідальності за незаконне збагачення та брехню в деклараціях буде практично неможливо. Тому Transparency International Ukraine разом з іншими українськими громадськими організаціями закликає відновити обов'язкове е-декларування для чиновників (Transparency, 2023)</p>
<p>WikiInvestigation https://wikiinvestigation.org/</p>	<p>Онлайн-платформа, створена для виявлення, документування та розслідування випадків корупції в Україні. Вона надає можливість громадськості співпрацювати та обмінюватися інформацією щодо корупційних схем, зловживань та інших порушень.</p>
<p>DOZORRO https://dozorro.org/</p>	<p>Онлайн-платформа для громадського контролю над державними закупівлями. Вона дозволяє громадськості відстежувати процеси закупівель, подавати скарги на порушення та сприяти виявленню корупції.</p>

проблем. Це стимулює створення нових проектів та удосконалення існуючих, а також сприяти творчому вирішенню завдань.

Вікі-платформи можуть бути важливим ресурсом для інновацій та стартапів. Вони надають доступ до великого обсягу інформації, яка є корисною для розробки інноваційних ідей. Це може включати технічні дані, наукові дослідження, ринкову інформацію та інше. Забезпечення доступу до такої інформації сприяє розвитку знань та підвищує шанси на успіх у створенні інноваційних продуктів та послуг. В таблиці 2 представлені вікі-платформи, які дозволяють ділитися знаннями, досвідом та спілкуватися зі спільнотою однодумців і можуть бути корисними джерелами інформації, порад та підтримки для новаторів і стартапів.

Україна, також, має кілька відомих вікі-платформ, які спеціалізуються на інноваціях та стартапах. Як наприклад, Вікі-платформа Startup Wiki Ukraine (<https://usf.com.ua/>) створена для українських стартапів. Вона надає інформацію про стартап-екосистему України, поради щодо запуску та розвитку стартапів, а також інформацію про фінансування та партнерство. Вікі-платформа WikiHUB (Make, 2023) присвячена інноваційним проектам, стартапам та технологіям в Україні. Вона надає інформацію про інноваційні технології, ринкові тренди, статті про успішні кейси та поради для підприємців. Платформа WikiHackers (WikiHackers, 2023) спрямована на підтримку та розвиток технологічних проектів в Україні. Тут можна знайти інформацію про хакатони, кодинг, кібербезпеку, блокчейн та інші технічні теми.

Вікі-платформи для інновацій та стартапів

Вікі-платформа	Особливості
Innovation Wiki https://www.innovation.wiki/de/	Вікі платформа створена для об'єднання інноваційних проєктів. Вона надає інформацію про стартапи, технологічні інновації, інкубатори та акселератори, інвестиційні можливості, також багато іншого.
WikiStartups https://wikistartup.tn/	Вікі-платформа присвячена стартапам та підприємництву. Вона надає користувачам можливість ділитися досвідом, навичками та знаннями щодо створення та розвитку стартапів. Тут можна знайти поради, інформацію про інвестиції, маркетинг, розвиток продукту та інші аспекти стартап-екосистеми.
Wikiinvest http://www.wikininvest.com/	Вікі-платформа спрямована на фінансову та інвестиційну галузі. Вона містить інформацію про різні фінансові інструменти, правила інвестування, аналітику та поради для інвесторів.
WikiTech (wikitech.org.ua) https://wikitech.wikimedia.org/wiki/Main_Page	Вікі-платформа зосереджена на технологічних темах, включаючи програмування, розробку програмного забезпечення, штучний інтелект та інші технологічні напрямки. Вона надає інформацію, ресурси та поради для розробників та технологічних підприємців.
WikiStartups (wikistartups.com.ua)	Вікі-платформа створена для підтримки стартапів в Україні. Вона надає інформацію про стартап-екосистему, поради для запуску та розвитку стартапів, а також зв'язок зі спільнотою стартаперів.

Отже, українські вікі-платформи можуть стати платформою для співпраці та обміну досвідом та знаннями з іншими країнами. Такий обмін може сприяти впровадженню кращих практик, встановленню стандартів та покращенню конкурентоспроможності українських стартапів. Шляхом презентації проєктів, розміщення відгуків та відстеження результатів розвитку, вони можуть привернути увагу потенційних інвесторів, які зацікавлені в підтримці інноваційних підприємств. Це сприяє розвитку стартап-екосистеми та сталому розвитку української економіки. Що, в свою чергу, сприяє євроінтеграції, оскільки відкривається можливість взаємодії з іноземними експертами, підприємцями та інвесторами.

Висновки. Впровадження цифрових платформ має суттєве значення для успішної євроінтеграції та сталої економічної побудови. Ці платформи сприяють ефективному поширенню інформації про європейські стандарти, стимулюють взаємодію між стейкхолдерами та залучають громадськість до діалогу.

Онлайн-середовища вікі-платформ є особливими, оскільки вони надають користувачам можливість спільно працювати над створенням, редагуванням та поширенням знань. Фундаментальною характеристикою вікі-платформ є їх відкритість, яка забезпечує широкий доступ до інформації та можливість участі всіх зацікавлених сторін. Відкритість сприяє залученню різноманітних груп інтересів та сприяє створенню більш об'єктивного та комплексного контенту. Крім того, вона сприяє швидкому оновленню та вдосконаленню інформації завдяки спільній роботі багатьох користувачів. Відкритість також сприяє прозорості та довірі до вікі-платформ.

Існування порталів прозорості може послужити стримуванням шахрайських дій, які становлять

серйозну перешкоду для європейської інтеграції нашої держави. Ефективним засобом боротьби з корупцією в режимі реального часу може стати допомога громад у документуванні випадків корупції шляхом розробки вікі-платформ звітності в Інтернеті або за допомогою мобільних додатків. В Україні існують декілька вікі-платформ та онлайн-інструментів, які сприяють боротьбі з корупцією та підвищенню прозорості у державному управлінні.

Крім того, українські вікі-платформи для інновацій та стартапів мають потенціал стати інструментом для євроінтеграції, сприяти сталому розвитку та підтримці інноваційного підприємництва в Україні. Залучення користувачів, співпраця, доступ до знань та міжнародне співробітництво можуть стати каталізаторами розвитку інноваційного потенціалу країни.

Отже, принцип відкритості вікі-платформ сприяє створенню глобальної спільноти знань, де кожен може брати участь у створенні, редагуванні та використанні інформації. Це сприяє швидкому поширенню інновацій, інновацій та передачі знань, створює умови для більшої відповідальності, прозорості та контролю, що може допомогти у зменшенні корупції та забезпечити стійкий розвиток суспільства.

БІБЛІОГРАФНИЙ СПИСОК:

1. Accountability (2023). URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Accountability> (дата звернення: 28.06.2023).
2. Apostolopoulos, P. (2022). Discussing the Past: The Production of Historical Knowledge on Wikipedia. Raleigh, North Carolina: Public History. URL: <https://www.proquest.com/openview/549f1e62e661b55800499d75c0c63a33/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> (дата звернення: 10.06.2023).

3. Creative Commons (2023). URL: <https://creativecommons.org/> (дата звернення: 30.06.2023).
4. DOZORRO. The official website. URL: <https://dozorro.org/> (дата звернення: 21.06.2023).
5. eHealth. The official website. URL: <https://ehealth.gov.ua/> (дата звернення: 19.06.2023).
6. Elmimouni, H., Forte, A., Morgan, J. Why people trust wikipedia articles: credibility assessment strategies used by readers. Proceedings of the 18th International Symposium on Open Collaboration. September 2022. Article No.: 9. P. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.1145/3555051.3555052> (дата звернення: 29.05.2023).
7. Hippel, E., Kaulartz, S. (2021). Next-generation consumer innovation search: Identifying early-stage need-solution pairs on the web. *Research Policy*. Volume 50, Issue 8, October 2021, 104056. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048733320301347?via%3Dihub> (дата звернення: 21.06.2023).
8. Innovation Wiki. URL: <https://www.innovation.wiki/de/> (дата звернення: 21.06.2023).
9. Transforming quality of life in India's cities and towns. *Janaagraha*. URL: <https://www.janaagraha.org/> (дата звернення: 21.06.2023).
10. Relly, J. E., Sabharwal, M. (2009) Perceptions of transparency of government policymaking: A cross-national study. *Government Information Quarterly* Volume 26, Issue 1, January 2009. P. 148–157. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.giq.2008.04.002> (дата звернення: 21.06.2023).
11. Leuf, B., Cunningham W. (2001). *The Wiki Way : quick collaboration on the web*. Boston: Addison-Wesley Longman Publishing Co., Inc. 435 p. URL: <https://www.amazon.com/Wiki-Way-Quick-Collaboration-Web/dp/020171499X> (дата звернення: 20.06.2023).
12. Make it in Ukraine. URL: <https://ru.linkedin.com/company/make-it-in-ukraine> (дата звернення: 21.06.2023).
13. Arazy, O., Ortega, F., Nov, O., Yeo, L., Balila, A. (2015). Functional roles and career paths in wikipedia. Proceedings of the 18th ACM conference on computer supported cooperative work & social computing 2015. P. 1092–1105. DOI: <https://doi.org/10.1145/2675133.2675257> (дата звернення: 10.06.2023).
14. Peters, M. (2014) Open Education and Education for Openness. *The Encyclopaedia of Educational Philosophy and Theory*. Hamilton (New Zealand): University of Waikato. 2014. P. 1693–1696. URL: <https://www.daneshnamehicsa.ir/userfiles/files/1/Encyclopedia%20of%20Educational%20Phi.pdf> (дата звернення: 2.07.2023).
15. Prozorro. The official website. URL: <https://prozorro.gov.ua> (дата звернення: 19.06.2023).
16. Anand, S., Arazy, O., Mandayam, N., Nov, O. (2023). A game-theoretic analysis of Wikipedia's peer production: The interplay between community's governance and contributors' interactions. *Plos One*. 2023. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0281725> (дата звернення: 21.06.2023).
17. Schlagwein, D., Conboy, K., Feller, J., Leimeister, J. M., Morgan, L. (2017). „Openness” with and without information technology: a framework and a brief history. *Journal of Information Technology*. Volume 32, Issue 4. P. 297–305. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41265-017-0049-3> (дата звернення: 21.06.2023).
18. Yeganegi, S., Laplume, O. A., Dass, P. (2021). The role of information availability: A longitudinal analysis of technology entrepreneurship. *Technological Forecasting and Social Change*. Volume 170, September 2021. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.120910> (дата звернення: 21.06.2023).
19. Shved, V., Sarancha, I., & Omelchenko, O. (2022). Wikinomics in the higher education: The need to use tools and instruments. *ScienceRise: Pedagogical Education*, (4(49)), 40–46. DOI: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2022.259205> (дата звернення: 17.06.2023).
20. Solove D. J. (2004) *The Digital person: technology and privacy in the information age*. New York (USA): New York University, 140 p. URL: https://scholarship.law.gwu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2501&context=faculty_publications (дата звернення: 09.06.2023)
21. Spending: The official website. URL: <https://spending.gov.ua/new/> (дата звернення: 21.06.2023).
22. Trabucchi D., Patrucco A. S., Buganza T., Marzi G. (2023). Is transparency the new green? How business model transparency influences digital service adoption. *Technovation*. Volume 126, August 2023. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102803> (дата звернення: 21.06.2023).
23. Transparency. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Transparency_\(behavior\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Transparency_(behavior)) (дата звернення: 26.06.2023).
24. Transparency International Ukraine. 2023 <https://www.transparency.org/en/countries/ukraine> (дата звернення: 18.06.2023).
25. Von Hippel E., Kaulartz S., Next-generation consumer innovation search: Identifying early-stage need-solution pairs on the web. *Research Policy*. Volume 50, Issue 8, October 2021. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2020.104056> (дата звернення: 21.06.2023).
26. Vrana A.G., Sengupta A., Bouterse S. (2020). Toward a wikipedia for and from us all. *Wikipedia@ 20*. 2020. URL: <https://wikipedia20.mitpress.mit.edu/pub/myb725ma/release/2> (дата звернення: 10.06.2023).
27. Cunningham W. (a) Correspondence on the etymology of wiki. URL: <http://c2.com/doc/etymology.html> (дата звернення: 21.06.2023).
28. Cunningham W. (b) Wiki History. URL: <http://wiki.c2.com/?WikiHistory> (accessed on 21.06.2023).
29. Wikicity. URL: <https://senseable.mit.edu/wikicity/rome/> (дата звернення: 21.06.2023)
30. Calabrese, F., Kloeckl, K., Ratti, C. Wikicity: real-time location-sensitive tools for the city. 2009. 24 p. DOI: <http://dx.doi.org/10.4018/978-1-60566-152-0.ch027> (дата звернення: 21.06.2023).
31. Wikiinvest. URL: <http://www.wikiinvest.com/> (дата звернення: 21.06.2023).

32. WikiInvestigation. URL: <https://wikiinvestigation.org/> (дата звернення: 21.06.2023).

33. WikiLeaks. URL: <https://www.wikileaks.org/wiki/Wikileaks> (дата звернення: 21.06.2023).

34. WikiStartups. URL: <https://wikistartup.tn/> (дата звернення: 21.06.2023).

35. Willis, B., Jai, T., Lauderdale, M. (2021). Trust and commitment: Effect of applying consumer data rights on U.S. Consumers' attitudes toward online retailers in big data era. *Journal of Consumer Behaviour*. Volume 20, Issue 6. P. 1575–1590. DOI: <https://doi.org/10.1002/cb.1968> (дата звернення: 16.06.2023).

36. Антикорупційна енциклопедія. Офіційний вебсайт Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/ponyattya-koruptsiyi> (дата звернення: 21.06.2023).

37. Калініченко Л., Головка-Марченко І., Кривоноженко Ж. Шерингова економіка як перспективна соціоекономічна модель розвитку суспільства. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління»*. 2018. № 42(2). С. 66–76.

38. Про запобігання корупції. Закон України від 14 жовтня 2014 року. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 21.06.2023).

39. Система е-декларування для чиновників. URL: <https://declarations.com.ua/> (дата звернення: 02.02.2022).

40. ТОП інновацій для боротьби з корупцією. 12 Жовтня, 2019. *Transparency International Ukraine*. URL: <https://ti-ukraine.org/news/top-innovatsij-dlya-borotby-z-koruptsiyeu> (дата звернення: 09.07.2023).

REFERENCES:

1. Accountability (2023). URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Accountability> (accessed on 28.06.2023).

2. Apostolopoulos, P. (2022). *Discussing the Past: The Production of Historical Knowledge on Wikipedia*. Raleigh, North Carolina: Public History. URL: <https://www.proquest.com/openview/549f1e62e661b55800499d75c0c63a33/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> (accessed on 10.06.2023).

3. Creative Commons (2023). URL: <https://creativecommons.org/> (accessed on 30.06.2023).

4. DOZORRO. The official website. URL: <https://dozorro.org/> (accessed on 21.06.2023).

5. eHealth. The official website. URL: <https://ehealth.gov.ua/> (accessed on 19.06.2023).

6. Elmimouni, H., Forte, A., Morgan, J. Why people trust wikipedia articles: credibility assessment strategies used by readers. *Proceedings of the 18th International Symposium on Open Collaboration*. September 2022. Article No. 9. P. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.1145/3555051.3555052> (accessed on 29.05.2023).

7. Hippel, E., Kaulartz, S. (2021). Next-generation consumer innovation search: Identifying early-stage need-solution pairs on the web. *Research Policy*. Volume 50, Issue 8, October 2021, 104056.

URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S004873320301347?via%3Dihub> (accessed on 21.06.2023).

8. Innovation Wiki. URL: <https://www.innovation.wiki/de/> (accessed on 21.06.2023).

9. Transforming quality of life in India's cities and towns. *Janaagraha*. URL: <https://www.janaagraha.org/> (accessed on 21.06.2023).

10. Relly, J.E., Sabharwal, M. (2009) Perceptions of transparency of government policymaking: A cross-national study. *Government Information Quarterly* Volume 26, Issue 1, January 2009, P. 148–157. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.giq.2008.04.002> (accessed on 21.06.2023).

11. Leuf, B., Cunningham W. (2001). *The Wiki Way : quick collaboration on the web*. Boston: Addison-Wesley Longman Publishing Co., Inc. 435 p. URL: <https://www.amazon.com/Wiki-Way-Quick-Collaboration-Web/dp/020171499X> (accessed on 20.06.2023).

12. Make it in Ukraine. URL: <https://ru.linkedin.com/company/make-it-in-ukraine> (accessed on 21.06.2023).

13. Arazy, O., Ortega, F., Nov, O., Yeo, L., Balila, A. (2015). Functional roles and career paths in wikipedia. *Proceedings of the 18th ACM conference on computer supported cooperative work & social computing 2015*. P. 1092–1105. DOI: <https://doi.org/10.1145/2675133.2675257> (accessed on 10.06.2023).

14. Peters, M. (2014) *Open Education and Education for Openness*. The Encyclopaedia of Educational Philosophy and Theory. Hamilton (New Zealand): University of Waikato. 2014. P. 1693–1696. URL: <https://www.daneshnamehicsa.ir/userfiles/files/1/Encyclopedia%20of%20Educational%20Phi.pdf> (accessed on 2.07.2023).

15. Prozorro. The official website. URL: <https://prozorro.gov.ua/> (accessed on 19.06.2023).

16. Anand, S., Arazy, O., Mandayam, N., Nov, O. (2023). A game-theoretic analysis of Wikipedia's peer production: The interplay between community's governance and contributors' interactions. *Plos One*. 2023. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0281725> (accessed on 21.06.2023).

17. Schlagwein, D., Conboy, K., Feller, J., Leimeister, J.M., Morgan, L. (2017). „Openness” with and without information technology: a framework and a brief history. *Journal of Information Technology*. Volume 32, Issue 4. P. 297–305. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41265-017-0049-3> (accessed on 21.06.2023).

18. Yeganegi, S., Laplume, O. A., Dass, P. (2021). The role of information availability: A longitudinal analysis of technology entrepreneurship. *Technological Forecasting and Social Change*. Volume 170, September 2021. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.120910> (accessed on 21.06.2023).

19. Shved, V., Sarancha, I., & Omelchenko, O. (2022). Wikinomics in the higher education: The need to use tools and instruments. *ScienceRise: Pedagogical Education*, (4(49)), 40–46. DOI: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2022.259205> (accessed on 17.06.2023).

20. Solove D. J. (2004) *The Digital person: technology and privacy in the information age*. New York (USA): New York University, 140 p.

URL: https://scholarship.law.gwu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2501&context=faculty_publications (accessed on 09.06.2023)

21. *Spending*. The official website. URL: <https://spending.gov.ua/new> (accessed on 21.06.2023).

22. Trabucchi D., Patrucco A. S., Buganza T., Marzi G. (2023). Is transparency the new green? How business model transparency influences digital service adoption. *Technovation*. Volume 126, August 2023. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102803>. (accessed on 21.06.2023).

23. Transparency. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Transparency_\(behavior\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Transparency_(behavior)) (accessed on 26.06.2023).

24. Transparency International Ukraine. 2023. URL: <https://www.transparency.org/en/countries/ukraine> (accessed on 18.06.2023).

25. Von Hippel E., Kaulartz S. Next-generation consumer innovation search: Identifying early-stage need-solution pairs on the web. *Research Policy*. Volume 50, Issue 8, October 2021. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2020.104056> (accessed on 21.06.2023).

26. Vrana A.G., Sengupta A., Bouterse S. (2020). Toward a wikipedia for and from us all. *Wikipedia@ 20*. 2020. URL: <https://wikipedia20.mitpress.mit.edu/pub/myb725ma/release/2> (accessed on 10.06.2023).

27. Cunningham W. (a) Correspondence on the etymology of wiki. URL: <http://c2.com/doc/etymology.html> (accessed on 21.06.2023).

28. Cunningham W. (b) Wiki History. URL: <http://wiki.c2.com/?WikiHistory> (accessed on 21.06.2023).

29. Wikicity. URL: <https://senseable.mit.edu/wikicity/rome/> (accessed on 21.06.2023)

30. Calabrese, F., Kloeckl, K., Ratti, C. Wikicity: real-time location-sensitive tools for the city. 2009. 24 p. DOI: <http://dx.doi.org/10.4018/978-1-60566-152-0.ch027> (accessed on 21.06.2023).

31. Wikiinvest. URL: <http://www.wikiinvest.com/> (accessed on 21.06.2023).

32. WikiInvestigation. URL: <https://wikiinvestigation.org/> (accessed on 21.06.2023).

33. WikiLeaks. URL: <https://www.wikileaks.org/wiki/Wikileaks> (accessed on 21.06.2023).

34. WikiStartups. URL: <https://wikistartup.tn/> (accessed on 21.06.2023).

35. Willis, B., Jai, T., Lauderdale, M. (2021). Trust and commitment: Effect of applying consumer data rights on U.S. Consumers' attitudes toward online retailers in big data era. *Journal of Consumer Behaviour*. Volume 20, Issue 6. P. 1575–1590. DOI: <https://doi.org/10.1002/cb.1968> (accessed on 16.06.2023).

36. Antykoriupciina entsyklopediia (2023). Ofitsiyni vebsait Natsionalnoho ahentstva z pytan zapobihannia koriupcii. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/ponyattya-koriupciyi> (accessed on 21.06.2023).

37. Kalinichenko, L., Holovko-Marchenko, I., & Kryvorozhenko, Zh. (2018). Sherynhova ekonomika yak perspektyvna sotsioekonomichna model rozvytku suspilstva. *Zbirnyk naukovykh prats Derzhavnoho universytetu infrastruktury ta tekhnolohii: Seriiia «Ekonomika i upravlinnia»*, 42(2), 66–76.

38. Pro zapobihannia koriupcii. Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 roku. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (accessed on: 21.06.2023).

39. Systema e-deklaruvannia dlia chynovnykiv. URL: <https://declarations.com.ua/> (accessed on: 02.02.2022).

40. TOP innovatsii dlia borotby z koriupciieiu. 12 Zhovtnia, 2019. *Transparency International Ukraine*. URL: <https://ti-ukraine.org/news/top-innovatsij-dlya-borotby-z-koriupciyeyu/> (accessed on: 09.07.2023).